

NAFILE İBADETLERLE ALLAH'A YAKINLAŞMAK

1. Konunun Planı

- a. Allah'ı Tanımak
- b. İbadetin Tanımı
- c. İbadetin Gerekliliği
- d. İbadet çeşitleri
- e. Nafile İbadetler
- f. Konuyla ilgili Faydalanılabilecek Ayetler
- g. Konuyla ilgili Faydalanılabilecek Hadisler

2. Konunun İşlenişi

Konu işlenirken öncelikle Allah'ın kul tarafından iyi tanınmasının gerekliliği vurgulanır. Kulun Allah'ı Kuran ve sünnet ışığında tanınması hususu vurgulanır. İbadet etmenin sadece Allah'a has kılınması gerektiği, İbadet etmenin Allah'a değil kula faydasının olduğu ayet ve hadisler ışığında açıklanır. İbadetin tanımı, çeşitleri, gerekliliği, faydaları, ibadet çeşitleri içerisinde nafile ibadetin önemi Allah katındaki değeri anlatılır. Dua ile sohbet bitirilir.

3. Konunun Özet Sunumu

Yüce Allah insanoğlundan bezm-i elest te almış olduğu sözün gereği olarak insan oğlu için imtihan yurdu olarak belirlediği annesinden doğumu ile başlayan ölümüne kadar devam eden dünya hayatında sadece kendisine kulluk etmesi gerektiğini **وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ** “Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat,56) ayetinde ifade etmiştir. Birgün yapıp ettiklerinden mutlaka hesaba çekileceğini unutmadan kendisi için belirlenmiş eceli içerisinde Allah'a kulluk ve ibadet etmeye devam etmeli, nefsinin ve şeytanın isteklerine karşı ibadetleri ile direnç göstermeli, böylece hem dünya hem ahiret sadetini elde etmeye çalışmalıdır. **وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ** “Ve sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et!” Sadece iman ettim deyip amelsiz ve imtihan edilmeden ahiret mutluluğunu elde etmenin mümkün olmadığı şu ayetle hatırlatılmıştır. **أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ** “İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece «İman ettik» demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar? “

İbadet; “itaat etmek, boyun eğmek, kulluk etmek, tevazu göstermek, ilah edinmek” anlamına gelir. Dinî bir terim olarak ise; “Mükellef olan kişinin Rabbine tazim için yaptığı, fiil ve niyete bağlı olarak yapılmasında sevap olan ve Allah'a yakınlık ifade eden

şuurlu itaat” demektir. Allah’a ibadet; itaat etmenin ve saygı göstermenin zirvesidir. Kur’an’da insanların, Allah’a ibadet için yaratıldıkları (Zariyât, 51/56), bütün peygamberlerin, insanları Allah’a ibadete davet ettikleri (Bakara, 2/83) bildirilmiştir. Kur’an’da ibadet kavramı; tevhid (Nisa, 4/36), itaat (Bakara, 2/172), dua (Mü’min, 40/60), boyun eğmek (Fatiha, 1/5), iman ve salih amel (Nisa, 4/172-173), Allah’ı tesbih ve secde (A’raf, 7/206), Allah’ı bilmek ve tanımak gibi (Zariyat, 51/56) anlamlarda kullanılmıştır. Bu manalardan hareketle ibadet, İslam’ın emir ve yasaklarını gözetmeyi ve Allah’ın sınırlarını korumayı ifade eder.

Bir davranışın ibadet olabilmesi için; kişide iman, niyet ve ihlas olması gerekir. İbadetin Allah rızası için yapılması ve İslam’a uygun olması lazım gelir.

Uygulama itibarıyla ibadetler dört kısma ayrılır:

- a) İman, ihlas, niyet, tefekkür, marifet, sabır, takva gibi kalbî ibadetler.
- b) Namaz, oruç, dil ile zikir ve dua, ana-babaya iyilik, insanlara iyi muamele ve sıla-i rahim gibi beden ile yapılan ibadetler.
- c) Zekât, sadaka, yakınlarla ve fakirlere yardım, Allah yolunda infak gibi mal ve servetle yapılan ibadetler.
- d) Hacca gitmek, cihat etmek gibi hem mal hem de beden ile yapılan ibadetler.

Nafile kelimesi sözlükte: Fazlalık, bağış, hibe anlamlarına gelmektedir. İstilahi mana da ise: Zorunlu olmaksızın yapılan iş... Farz ve vaciplerin dışında, Resulullah (s.a.s)’ın yaptığı ve tavsiye ettiği ibadetlerdir. Rabbimize karşı yapmamız gereken farz ibadetler olduğu gibi, bunların dışında yapmamız gereken ibadetler nafile olarak adlandırılır. Nafile ibadetler aynı zamanda kişiyi Rabbine yaklaştıracak olan ibadetlerdir.

Nafile ibadetler, Kur’an ve sünnette önemi anlatılmış, insanlara zorunlu tutulmamış ve yapılması teşvik edilmiştir. Peygamber Efendimiz (sav) de ashabını ve tüm inanan insanları nafile ibadetlerin önemine dikkatleri çekerek şöyle buyurmuştur:

“Kıyamet gününde kulun hesaba çekileceği ilk amel namazdır. Eğer namazı düzgün olursa işi iyi gider ve kazançlı çıkar. Namazı düzgün değilse, kaybeder ve zararlı çıkar. Şayet farzlardan bir şey noksan olursa Allah Teala: ‘Kulumun nafile namazları var mı bakınız?’ buyurur. Farzların eksikliği nafilelerle tamamlanır. Sonra diğer amellerinden de bu şekilde hesaba çekilir.”

Hadiste görüldüğü gibi nafile ibadetler farzları takviye eder. Nafile ibadetleri yaparken dikkat edilmesi gereken bir husus da farz ibadetlerin önüne geçilmeden yapılmalıdır. Öncelik farz olan ibadetlerdir. Farz ibadetlerle beraber yapılırsa güzel olur. Nafile ibadetler aynı zamanda kalbi rahatlatır, insana bir huzur ve sakinlik katar. Kalbi huzurlu olanın ruhsal hayatı da dengeli olur. İçinde yaşadığın hayat, bir amaç için olursa değerli olur. İşte nafile ibadetler bize bu duyguyu ve kul olduğumuzu hissettirir. Her gün yeni bir nafile ibadeti yaşamımıza yerleştirir ve devamlılığını sağladığımızda hayatımıza bir anlam da yüklemiş oluruz. Nafile ibadetler yapılırken bir denge olmalıdır. Bazen çok yapıp, bazen hiç yapmamak gibi olmamalıdır. Az da olsa sürekli olan ibadetler teşvik edilmiştir. Bu konuyla ilgili Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurmaktadır:“Amellerin en hayırlısı az da olsa devamlı olandır.”

4. Konu İşlenirken Faydalanılabilecek Bazı Ayetler

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat,56)

“ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ «İman ettik» demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar? ”(Ankebut,2)

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

“ Ve sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et!”(hicir,99)

وَالْعَصْرُ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

Andolsun zamana ki, insan gerçekten ziyan içindedir. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka (Onlar ziyanda değillerdir).

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk ediniz. Umulur ki, böylece korunmuş (Allah'ın azabından kendinizi kurtarmış) olursunuz.(Bakara,21)

5. Konu İşlenirken Faydalanılabilecek Bazı Hadisler

عن أبي هريرة -رضي الله عنه- قال: قال رسول الله -صلى الله عليه وسلم-: «إِنَّ اللَّهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بالحَرْبِ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أَحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ: كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لِأَعْطِيَنَّهُ، وَلَنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِينَنَّهُ».

“Ebû Hüreyre"den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Allah şöyle buyurdu: "Kim benim bir velî kuluma (dostuma) düşmanlık ederse, ben de ona harp ilân ederim. Kulum, kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevimli bir şeyle bana yaklaşamaz. Kulum nafîle ibadetlerle de bana yaklaşmaya devam eder, ta ki ben onu severim. (Sevince de) artık onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Benden isterse

muhakkak ona (istediğini) veririm. Bana sığınırrsa muhakkak onu korur ve kollarım..."(Buhârî, Rikâk, 38)

وَأَنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ أَدْوَمُهَا وَإِنْ قَلَّ

Allah'ın en sevdiği amel, az da olsa sürekli olanıdır. (Buhari, İman, 32; Rikak, 18)

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِغُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ إِلَى امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَاجَرَتْهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ

“Ameller ancak niyetlere göredir. Herkesin niyet ettiği ne ise, eline geçecek olan şey ancak odur. Artık her kim nail olacağı bir dünyâ (malı) veya nikâh edeceği bir kadından dolayı hicret etmiş ise, onun hicreti (Allah'ın ve Rasûlü'nün rızâsına değil), hicret etmiş olduğu şeyedir”.(Buhari, Bed'ül-Vahy, 1)